

The 1st International Workshop on
Enhancement of Genetic Health in Purebred Dogs
Arranged by Svenska Kennelklubben
June 2-3, 2012 in Stockholm, Sweden

FOTO: ÅSA LINDHOLM

Hundens hälsa i fokus

Under två intensiva junidagar arrangerade Svenska Kennelklubben världens första internationella workshop för bättre genetisk hundhälsa. Gensvaret var stort. Bland deltagarna fanns veterinärer, forskare, utställningsdomare, uppfödare och kennelklubsrepresentanter från världens alla hörn. Och de var eniga; vi måste tillsammans verka för en sundare hund.

TEXT: KATARINA SUNDBERG

Initiativet till denna unika konferens togs av Åke Hedhammar, professor i veterinärmedicin vid SLU, medlem i hundgenetikgruppen och veterinärmedicinsk konsult för Svenska kennelklubben (SKK). Åke Hedhammar har länge arbetat med olika aspekter av genetisk hundhälsa och ser ett starkt behov av ett internationellt perspektiv. Sofia Malm, genetiskt sakkunnig vid kennelklubben håller med.

- Sverige är ett föregångsland vad gäller arbete för bättre hundhälsa. Men aveln, utställnings- och tävlingsverksamheten blir mer och mer internationellt orienterad och då krävs också ett internationellt samarbete mellan olika intresseorganisationer, säger hon.

- Vi har många internationella tävlingsdomare och tävlingsekipage. Dessutom

reser många över gränserna för att para sin hund. Då gäller det att vi arbetar mot samma mål. Vi tror att vi genom att bjuda in till diskussion också lättare kan nå ut med våra egna idéer.

Åke och Sofia tog planerna om ett internationellt möte med sig till Svenska Kennelklubben, där man diskuterade vidare tillsammans med bland andra Helena Skarp, chef vid avdelningen för avel och hälsa och Ulf Uddman, VD. De var alla överens om att detta inte skulle bli en vanlig konferens. Istället för enkelriktad information ville man skapa ett forum för diskussion och kommunikation, ett möte där idéer kan flöda fritt. Inbjudan gick ut till veterinärer, forskare, hundorganisationer, uppfödare och kennelklubbar.

En tvådagars workshop med speciellt inbjudna nyckelpersoner blev resultatet, ett koncept som visade sig vara mycket lyckat.

- Vi fick mycket positiv respons, säger Sofia och berättar att över 140 personer från 25 olika länder kom till Stockholm för att diskutera allt från rasbildning till beteende, genetiska tester och exteriör under två dagar.

Workshopens första dag startade med introduktioner i varje kärnfråga, varefter deltagarna fördelades i grupper för vidare diskussion. Renée Sporre Willes, utställningdomare, uppfödare och författare av flera hundböcker introducerade dagens första ämne, "förutsättningar och förfaranden för godkännande av nya raser och rasvarianter". Hon poängterade att FCI, den internationella kennelorganisationen, idag godkänner 392 olika raser. Nästan var sjätte ras är dessutom indelad i olika varianter. Hon tog upp för- och nackdelar med att dela in raser i rasvarianter och undrade om dagens regelverk gör att vi godkänner allt för många raser världen över. Hon avslutade med att på ett mycket tankeväckande sätt visa bilder av tre hundar tillhörande lika många raser, och ställde frågan om en del raser med liknande utseende, historia och användningsområde istället bör slås samman till en enda?

Richard Nap, veterinär, konsult och specialist inom ledsjukdomar introducerade nästa diskussionspunkt "internationell standardisering av undersökningsmetoder och intyg". Idag utfärdas en mängd olika intyg från hälsoundersökningar (tex höft- och armbågsleds dysplasi, ögon- och hjärtsjukdomar) och genetiska tester världen över. Intygen är i vissa länder tillgängliga för allmänheten via öppna register, men ofta ser undersökningarna, intygen och kraven på avelsdjur olika ut i olika länder. Eftersom hundavel idag innebär utbyte av avelsmaterial över gränserna behövs en

internationell standardisering, menade Richard Nap.

Många raser ser nästintill identiska ut. Kan du gissa vilka tre raser detta är?

Och det var just de genetiska testerna som var huvudämnet i den tredje diskussionspunkten, som introduceras av Cathryn Mellersh, chef för forskningsinstitutet och det genetiska laboratoriet Animal Health Trust i England. Under introduktionen och den efterföljande diskussionen lyftes frågor såsom fördelar och nackdelar med genetiska test, om blotta existensen av ett

test motiverar en utbredd användning av det, och hur kan vi vara säkra på att ett genetiskt test fungerar i den ras och den population vi vill använda det i. Efter dagens diskussion föreslog gruppen en internationell enhet för validering av genetiska tester, enhetliga krav på provets och hundens identitet samt en central databas för alla tillgängliga test.

Som säkert många uppfödare och andra aktiva i hundkretsar känner till, har SKK sedan flera år tillbaka arbetat med att belysa anatomiska överdrifter och verka för sundare exteriör. Projektet kallas "särskilda rasspecifika domaranvisningar" (SRD) och leds av utställningsdomaren Göran Bodegård, som också är ledamot i SKKs centralstyrelse. Det var också han som introducerade diskussionsämnet exteriöra överdrifter på Dog Health Workshop.

- Vi kan anta att de hundar som premieras på utställning också är de hundar som med stor sannolikhet används i avel. Domarens tolkning av rasstandard och val av utställningens segrare kommer därför att påverka rasens genetiska utveckling och hälsa, sa Göran Bodegård och illustrerade sin mening med bilder av olika raser.

Chow-chow ska enligt sin rasstandard ha mörka, ovala, medelstora, klara ögon. Men Görans foto av en högt utställningsmeriterad chow-chow visar ögon nästintill begrävda bland stora hudveck. Ett annat exempel, basseten, skall enligt den engelska rasstandard ha hud som är "mjuk och elastisk utan överdrift", medan bassetens hud i verkligheten är just ganska överdriven.

- Kanske är standarden för öppen för tolkning undrade Göran, men pekade samtidigt på att även raser vars standarder inte borde kunna övertolkas har förändrats kraftigt över tid. I boxerns rasstandard står till exempel att nosryggens längd skall utgöra en tredjedel av skallens längd, ett mycket exakt mått som borde minimera

risken för subjektiv bedömning. Trots detta har boxerns nos blivit kortare och kortare, för att idag endast utgöra en fjärdedel av huvudets totala längd.

Gruppen som vidare diskuterade exteriöra överdrifter menar i sin sammanfattning att domare, veterinärer, uppfödare, rasklubbar och kennelklubbar måste samverka för att förbättra de anatomiska bristerna. Men för att kunna göra det måste vi öka utbildningen, informationen, reglerna och kraven skriver de.

I Bassetens rasstandard står att huden skall vara mjuk och elastisk utan överdrift. Men är det så i verkligheten? Foto: Lilly M (Wikipedia).

Som Sofia Malm poängterade är Sverige ett föregångsland vad gäller många aspekter av hundavel. Ett bra exempel är de rasspecifika avelsstrategierna. I Sverige ska alla rasklubbar inom SKK formulera ett dokument, en avelstrategi, där både problem och starka sidor inom rasen åskådliggörs.

- All hundavel bedrivs i mycket små populationer och kontrolleras ofta av uppfödare med olika avelsmål, förklarade

Claire Wade, professor vid Sydney universitet när hon introducerade ämnet för resten av åhörarna. Det är därför extra viktigt att formulera en gemensam strategi. Efter introduktion diskuterades ämnet noga i grupp, vilket resulterade i ett förslag om att utveckla övergripande avelsprogram för varje ras och för alla egenskaper av betydelse (t.ex. hälsa, beteende och exteriör). Gruppen poängterade också vikten av samarbete och rekommenderar regelbundna internationella möten mellan rasklubbar och kennelklubbar för att utbyta erfarenheter, diskutera rasstandarder och utveckla gemensamma verktyg för avelsvärdering. Man hade också som förslag att tillsammans söka medel för uppbyggandet av en internationell plattform.

Det nära förhållandet mellan hund och människa utgör en viktig del av dagens samhälle. Få har väl undgått den med jämna mellanrum uppblående debatten om "farliga hundar" eller de stora rubriker ett hundbett får. Ett oönskat beteende hos våra hundar är därför inte bara ett problem för ägaren och hunden själv, utan för samhället i stort. Dessutom är kunskap om hundens beteende nödvändigt för att producera goda jakt-, vakt-, vall- och sällskapshundar. "Selektion för beteendegenskaper" var därför en viktig diskussionspunkt vid årets Dog Health Workshop. Ämnet introducerades av Peter Friedrich, president i tyska kennelklubben, tillika uppfödare och professor i psykologi och kriminologi. Efter en produktiv diskussion konstaterades att åsikten om vad som är ett "bra beteende" eller en "bra hund" skiljer sig mycket åt mellan olika hundägare. Därför finns alltid en risk att raserna delas upp i flera små populationer, så som skett i vissa raser där "utställnings-" och "arbetande variant" redan förekommer. Diskussionsgruppen föreslog att vi för att främja internationellt samarbete bör ta fram ett standardiserat "bastest" för beteenden som är önskvärda i samtliga raser. Detta kan sedan kompletteras med olika test för olika raser,

beroende av vilka egenskaper som är önskvärda för respektive ras. Man vill också utveckla en gemensam enkät för att kunna utvärdera beteenden som är svåra att fånga upp i ett test, som till exempel hund-till-hund aggression eller extrem rädsla.

Så här några månader efter konferensens slut ser Sofia Malm tillbaka på ett givande och uppskattat möte.

- Vi har fått mycket positivt gensvar. Det här är början på något nytt. Men nu vill vi ta nästa steg; att konkretisera och förverkliga alla de idéer som kom fram under diskussionerna. Och det blir en utmaning, säger hon.

Och visst blir det det. Men första steget mot bättre hundhälsa är taget. Nästa steg, nästa workshop arrangeras av Tysklands kennelklubb i Düsseldorf 2014.

NYFIKEN?

Läs mer på:
www.doghealthworkshop.com
www.skk.se

Avel för goda beteendegenskaper är lika viktigt för sällskapshunden som för den arbetande hunden. Foto: Teresia Eriksson.